

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕПОН.

РЕДАКЦІЯ І АДМИНІСТРАЦІЯ:
 Львів, Ринок 16, П. пов.
 Конт. почт. шк. 143.322.
 Адреса для телеграм:
 „Діло“ Львів.
 Нач. Редактор приймає
 від 10—11 год. передпол.
 Рукописи не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА:
 Місячно в краю 7,500.000 Мп.
ЗА ГРАНИЦЮ:
 В Англії 1 дол., Франції,
 Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,
 Італії 13 міл., Німеччині 13 міл.
 в. марок, Швейцарії 5 шв.
 фр., Чехословаччині 20 ч. ко-
 нов. Румунії 150 лей, Болга-
 рії 60 л., Австрії 13,000.000
 ш. Зайня австрі 1.000.000 ш.

В справі оголошень
 звертатися до Адмі-
 ністрації.
 ЦІНА
 ОДНОГО ПРИКІРНИКА
300.000 Мп.

Видас: ВИДАВНИЧА СПІЛКА „ДІЛО“.

Начальний редактор: Д-р ДМИТРО ЛЕВИЦЬКИЙ.

Активність Англії.

Остання промова голови англійського уряду знову звернула увагу цілого світа на нову програму англійської політики. Мекдонельд зупинявся широко на труднощах, які мали його попередники і підкреслював те, що ці труднощі можна перемогти тільки новими політичними методами і новим духом. Перша частина його промови була присвячена внутрішнім справам: справі безробіття і життя для робітників. Справи закордонної політики пішли на кінець.

Непорозуміння між Францією і Німеччиною торкнувся Мекдонельд дуже обережно. Він не входив у подробиці цієї справи мабуть тому, що два підкомітети, які розглядають фінансове становище Німеччини ще не закінчили своєї праці. Проте висловлював певну надію про згоду Франції в справі Палатинату. Зазначив, що Франція не має чого лякатись англійської політики. Такі проблеми, як питання відшкодувань, треба розглядати зі свільного становища Франції, Великої Британії і всієї Європи. Франція вже зрозуміла, що добування доходів з території Руру не може покрити її репараційних довгів і що окупація цієї території стоїть на перешкоді для експлуатаційного розвитку Німеччини. Сепаратистична акція Франції з Бельгією не може довести до виконання умов версальського договору. Для того, щоби погодити розбіжні погляди союзників, треба шукати інших шляхів через посередництво Союзу Народів.

Щодо справи одновлення зносин з Росією, треба спершу з'ясувати всі різниці поглядів між совітським урядом і англійським. Окремий англо-російський комітет мусить розглянути подрібно всі питання воєнних довгів і умовини можливої торгівлі. Іншими словами: ці питання є покищо завішені. Мекдонельд уважав своїм великим обов'язком працювати для ідеї обмеження загального зброєння. І тут ще раз надіється підмоги з боку Союзу Народів, як органу для поладження міжнародних ворожнеч. „Ми не маємо наміру — казав він — продовжувати політику супокую. Ми хочемо вести політику повійшу: політику довіря“. Він не забув навіть заявити про визнання представникові Франції — Поанкаре за його духа, що йде на зустріч такій політиці. У Франції справді позначується настрий більше компромісовий. Ця рішуча зміна — лише „Таймс“ у вступній статті з дня 13. п. м. — є може подекуди наслідком повторювання аргументів через попередників Мекдонельда; і можливо, що Франція вважає прихід до влади робітничої партії в Англії пригожою нагодою, щоби зрештись дещо

зі свого некомпромісового становища... Існує тепер настрий рішуче повний надій, що є вигляди на якусь більш реальне замирення основане на францусько-англійській співпраці. Було би щось з парадоксу, хоча й не зовсім несподіваного, що партія, яка була спочатку вибрана за програму соціальної реформи і своєю готовістю „стати проти Франції“, збере свій перший успіх на полі закордонної політики і то ще й при француській підмозі“.

Наддніпряньська Україна.

Клеп'т зі справозданнями.

Харківська газета „Комуніст“ розглядаючи форми рахункових справоздань з комунальної господарки Харкова, вказує на це, що більшевницькі господарські органи осягнули рекорд у видумуванні найскладніших форм тих справоздань. Згідно з домаганням комунального відділу голбаного комісаріату господарства на місяць обов'язані були щомісячно виводити одинайцять форм рахункових справоздань. З усіх цих форм один формуляр мав 80 рубрик, які треба було виводити якийсь очийшими цифровими даними. Ті самі інституції на місяць згідно з циркулярною вимогою мусіли щомісячно виводити також формулярі значно поширені. Так наприклад в справі мешканцевого питання форма справоздання містила 160 рубрик, які мусіли бути заповнені докладними цифровими даними.

Хліб і льон.

З огляду на невиконання органами державного торговельного апарату і кооперацією програми про імпорту хліба для селян, що займалися виключно управою льону, східно-український льняний район опинився без хліба і не може його ніяк добути по причині страшного зросту цін. На протязі січня п. р. ціни на хліб зросли на 25 проц. в той час, як льон підскочив у ціні лише на 15 проц. В результаті селяне, що займаються управою льону припинили збут льону та обмежують його продаж лише до такої кількості, яка їм вистарчає для набуття хліба. („Економіческая Жизнь“).

Транспорт.

Народний Комісаріат Шляхів затвердив список залізничних шляхів, на котрих від 1. квітня 1924 р. буде припинений залізничний рух. На Україні залізничний рух буде припинений на довжині 128 верств. Припинення руху спричинене старостою порогів. На протязі 1924 р. на всіх залізничних шляхах начнуть роботу біля перемирювання всіх відда-

Заходом Певсов-Т і Просвітової Секції Тов. „ЖІНОЧА ГРОМАДА“ в ТЕРНОПІЛІ відбудеться **СВЯТОЧНИЙ КОНЦЕРТ** в честь Наталії Мабринської в салі „МІЩАНСЬКОГО БРАДТВА“ **Дня 24. П. ц. р. о год. 8. вечір.**
1424 1-1

Нам доведеться вернутись ще не раз до питань, які хвилюють нині англійського прем'єра так само як усі ті держави, які споліються від нього розв'язки дуже поплутаних справ повосинної доби.

Супроти нової підвишки цін друкарських робіт амушені ми з днем 15. с. м. підвиштити ціну одного прикїрника на

300.000 Мп.

а місячну передплату на **7.500.000 Мп.**

Вп. Передплатники, що не вплатили ще передплати за лютий мусять мати на увазі отсю під-

1-3

вишку.

Вибух у Харкові.

Ми вже подавали коротку вістку про те, що в Харкові мав місце страшний вибух в магазині зброї, що потягнув за собою багато жертв у людях. Сьогодні подаємо доповнюючі відомости про це: до тепер зареєстровано 40 важко ранених і обезображених вибухом осіб і 9 трутів. Вилетіло в воздух 35 пудів пороху. Крім цього експлуодували набой.

Дім, в якому мав місце вибух — колись готель „Асторія“ — містив на горішних поверхках декі державні установи, як комісаріат управління, губерніяльну харчову управу і інші. Удушлий дим, що негайно після вибуху наповнив цілий дім, спричинив страшну паніку між урядниками, які не маючи змоги тікати сходили, вискакували через вікна на сусідні дахи і на улици. Загальне число жертв не звісне.

„Польсьня дбайливість.“

Промова Пос. Селгїя Хвужького, вимовлена в польсьньому соборі 18. лютого 1924 в справі „ревіндикації“ луцького православного Собору.

(Продовження.)

Тепер прошу зважити... (Голос: То є слушне, сая гімнастична, не балава!) Не маю нічого проти того, як ви згоджується зі слухністю моїх висновків. — Тепер заявляю, що на 5 католицьких святинь є в Луцьку не 7 тисяч католиків, а лише 5.583. То є урядові дані (Голос: Чи ви робили статистику?). Ні, п. Стржалковскі, або п. восвода, не знаю хто з них. То є урядові дані. Коли ви не вірите своему власному урядові, то на те я ніщо не поможу. А як представляються потреби православного населення? Перш усього в Луцьку є не ледви 3.500, але — на основі урядових даних — 4.619 цивільних осіб, не рахуючи численних православних жонірів і учнів двох гімназій: української та російської. І одні і другі ходять до собору. А як представляється назмір церков, про який говорив референт? Крім собору, який ви хочете ревіндукувати, православні посідають — знов на основі урядових даних — Покровську церкву, що вміщує 323 осіб, (зверніться, панове, до п. Стржалковського, як що мені не вірите!), дальше капличку, а не церкву. Тепер вимовляння про мое

образування прошу звернути під адресою п. референта. Чому він ту каплицю назвав церквою, — не знаю. Вони (православні) мають одну церкву Покровську і каплицю „Воздвиження св. Хреста“, що на основі урядових даних вміщує 100 осіб. І та каплиця стоїть біля Покровської церкви в одному і тому самому місці, значить — то є одна святиня, що поміщує ледви 300 осіб. Щож до тих святинь при вул. Ягайлонській і Адвокатській, про які говорив кс. референт, то є це каплиці, що поміщують 5—10 осіб, в такі каплиці на цвинтарі в проміні кількох кілометрів є в числі 10. Того числа зовсім не квестіюю і навіть погоджуєся з висенням, що в околиці Луцька у віддалі 10 км. знаходиться 30 церков. Але — прошу панів — про що це свідчить? Безнастанно говориться, що православне населення є в упривіласненому положенню. Але — прошу панів — католицького населення на Волині на основі урядових даних є тільки 15 проц. Отже на 15 проц. населення є 12 костельців, а на 85 проц. — 30 церков. І колиб ви, панове, хотіли встановити відсоткове відношення, то ви довідалися би, що для православного населення потрібно не 30 церков, але 70. Прошу вжити олівць і руку і вирахувати, є це дуже проста річ. (Голос: А де Жидя ходять

Пр. 169 24. В імені Річпосполитої Польської! Суд окружний харків як Трибунал пресовий у Львові рішив на вніст: Прокураторів Державної, що зміст часопису „Діло“ число 32 з дня 13. лютого 1924 р. є вилучені під заголовком: 1) „Гулий дух“ в цілості виступає з своїм єство злочину з § 65а і виступує з § 32 і 32б з. к. умяні дожовану в дни 12. лютого 1924 р. конфіскату за опрвадану і заредано вилучення цілого поклада і видав по думці Р. 422 чинною карною наказ заду-

шого поширювання того „жовтого“ п'єса. Заредом видав наказ відділоному редактору той часопис, щоби де віднесені помістя безвизнато в найбільшій числі і то на першій сторінці. Невиконання того наказу потягає за собою наслідки предначжані з § 21 зак. друк. з 17. XII. 1852 п. д. № 6 ек 1863, а іменно засудження за переступство на грошкы до 4,000.000 Мп. — Львів, дня 14. лютого 1924. (Підпис вєчєтний.)

* Тому, що прокуратор сконфіскував попередній згаданий арочонок пос. С. Хвужького, ми даємо йому, діякєстрельно протівник. — Р. 4

политися? — Голоси: Де ви Жидів сховали?)

І так в Луцьку є тільки одна маленька церква і одна каплиця. Чим то вистарчить, як відберете православний собор? Панове стоїте на тому ґрунті, що не вистарчать ті дві церкви і тому кажете, що православним слід віддати гарнізонний костюл, який переоблено з церкви. Питаюся, чому панове, ви досішлись з перерібною церквою на костюл? (Голос: Віддайте наше, а ми віддамо ваше!). Згода. В тому випадку ніщо не допоможе віддання православному населенню гарнізонного костюла, бо гарнізонний костюл знаходиться на території касарень у віддалі 6 км. від декотрих частин міста. Той костюл окружений касарнями будинками, стереженими численними вартами, отже той костюл може бути виключно військовою святинєю. Тільки невинні відносини подиктувало такий чересальний проєкт.

Одночасно подібна альтернатива — віддання знову гарнізонного костюла вимагала би подвійної перерібки: в першу чергу теперішнього собору на костюл і вже переробленого гарнізонного костюла знову на собор. Проста логіка каже, що раціональніше і ощадливіше було би лишити річи так, як тепер маються. Поминаючи вже те, що подвійна перерібка одної і тої самої святині з костюла на церкву, а з церкви на костюл — мені видається, як би перекидуванням пилки що понизило би авторитет влади. Правда, може бути ще один вихід, але про нього ніхто не згадує: вибудувати для православного населення нову велику церкву і заплатити титулом відшкодувань тому населенню 270 тисяч зол. руб. Але в добі санації скарбу чим можна серйозно трактувати таку пропозицію? Однак що більше! — прийняття такої пропозиції не спричинило би негайного наказу опорожнення для католиків православного собору, чого так ревниво домагаються знескодавці. Пречий треба було би вибудувати нову церкву і аж опісля відбирати собор. То хіба ясно.

То саме відноситься і до проєкту віддання гарнізонного костюла. Отже підкреслюю третю тезу. Колиб ревіндикація собору в Луцьку була уґрунтована історично і уоснована реальними життєвими вимогами, то всеж такий в ніякому разі не моглоб вона наступити негайно.

Мушу підкреслити, що ті висновки не становлять тільки мого погляду. Ту думку підкреслюють всі місцеві влади, краще ніж панове обзнайомлені з місцевими відносинами — як генералі Барнард і Листовські. Прошу слухати уважно: вистови Кражковські і Мішківіч, староста Мазуркевіч висловилися проти віддання від православних собору, не забачуючи в тому ніякої потреби, — що більше — розуміючи шкідливість тієї акції з загально-державної точки погляду.

Православний митрополит в листі до президента Ради міністрів додає до того — цитую дослівно: „що подібно дивиться на ту справу навіть місцева католицька людність, що теж — як каже митрополит — стверджено урядово“. Отже на Волині є тільки один чинник, який тепер домагається тієї наглої і негайної ревіндикації б. католицького костюла. Тим чинником є тільки частина місцевого римо католицького духовенства, хоч те змагання суперечить принципам постування, які недавно проголосив Св. Отець в своїй останній енцикліці до народів східної Європи.

Правда, в тій справі забрала голос адвокатська рада в Луцьку, на що покликнувся шан. референт, але та ухвала є по 1) тільки відповідно на зверненні до неї формальний запит, по 2) адвокатська рада розглядала ту квестію тільки формально, трактуючи її виключно з історичної точки погляду (Голос: правильно!) — про чому, який

З діяльності Українського Парламент. Бюбу.

Справа закриття Рівенської „Просвіти“.

Посол Хома Приступа і Тов. внесли дня 8. ц. м. у Сеймі на адресу міністра внутрішніх справ інтерпеляцію в справі закриття старостою українського культурно-освітнього Т-ва „Просвіта“ у Рівному.

Дня 30. січня н. р. польська поліція у Рівному наслідком доручення повітового старости перевела ревізію у мешканню „Просвіти“ і запечатала помешкання, яквстановили кілька брошурок, виданих в часах російської революції, у яких не було ані одного слова, зверненого проти польської держави. Одночасно поліція заявила присутній у домі членам Т-ва, що діяльність цього Т-ва є зброною. Таке розпорядження рівенського старости є простою шканою у відношенні до української культурної інституції. Т-во „Просвіта“ не зробило ніякого каргидного вчинку, ані не переступило меж статуту, і закриття могло би послідувати лише наслідком рішення суду. Українське населення є обурене такою поведінкою адміністрації влади, яка насилує і так обмежені права цього населення. Рівенський староста видає вже в третє розпорядження про закриття цієї єдиної української культурної стійки в рівенському повіті, не маючи для цього найменших законних підстав.

З огляду на все те підписані на інтерпеляції послі питають: 1) чи п. міністрові внутрішніх справ відомо є закриття рівенського старостом Т-ва „Просвіта“ в Рівному й запечатання його домівок? 2) Чи п. міністер гадєє скасувати повнще розпорядження староста й оборонити Т-во від переслідувань нижчої адміністрації?

В Польщі живуть лише Поляки!...

Посол Василь Мохнюк і Тов. зголовили дня 8. ц. м. у Сеймі на адресу міністра внутрішніх справ інтерпеляцію у справі порушення любомільським старостою (Волинь) Ланухою 109 ст. польської консти-

туції. Дня 2. грудня 1923. р. в м. Любомлі відбулися збори солтисів, війтів і громадських секретарів, на яких промовляв любомільський староста Лануха. Цей останній звернувши увагу зібраних, що в паперах і урядових актах, надсланих до староства, у відділі „національність“ вживається терміну „українець“ або „русак“. Таке окреслення національності, на думку п. старости, не погоджується з конституцією, бо конституція на вступі починається словами: „ми, польської нації...“ і т. т., отже тим самим не передбачує інших національностей у Польщі, окрім польської! В Польщі можуть бути тільки різні віросповідання, отже громадянам тих віросповідань треба писати в документах: національність — польська, віросповідання православне, майсеєве, свангеліське і т. д. Староста зазначив, що буде повертати установам і петентам усі п'ятери, в яких зауважить згадку про не-польську національність.

Повнще розпорядження — кажеється далше в інтерпеляції — є яскравим насилуванням конституції Річесполитої та версайського й риського договорів, гарантуючих українському населенню право плекання своєї мови й національних прикмет та зберігання своєї національності. Або пан староста не читав конституції і не знає згаданих договорів, які були затвержені Сеймом і обов'язують також пана старосту, або він є політичним анґіфабетом і для того як у першому так і у другому випадку не повинен займати такого відповідального службового становища. Українській нації має власну історію і велику минувшину і ані староста ані навіть якась держава не може скасувати її.

З огляду на все те, підписані на інтерпеляції послі питають: 1) чи п. міністрові внутрішніх справ є відомо є заборона любомільського старости Ланухи вживати українським населенням терміну „Українець“ і покликнуватися на свою національність? 2) чи п. міністер є схильний повнще підвлати йому органи шанувати приписи закону?

Зіновєв про революційні настрої.

Недавно Зіновєв промовляв в „Монрі“ (Міжнародна організація Допомоги Борцям революції). В промові характеризував він сучасне положення революції в Європі й Америці, підкресливши, що „ми ствємо безпосередньо перед загостренням класової боротьби, яка починає поволі переходити в громадянську війну“. Понизше ми наводимо накреслену Зіновєвом характеристику революційних рухів в окремих державах.

„Ми маємо підстави вичікувати того, що масовий робітничий рух в Англії розвиватиметься передовсім між некваліфікованою робітничою масою. Англійський пролетаріат вже увільняється зпід впливів робітничої партії та вийде скоро на широкій шлях класової боротьби. Класова боротьба розвивається. Вже сам факт приходу до влади робітничої партії являється симптомом дуже великої ваги“.

„В другому центрі Європи — в

Парижі приготується те саме, що в Англії. У Франції робітничий рух відбувається бурливо. Безпосередній, революційний гарт французьких робітників є величавий. Не раз і не два говорив Володимир Іліч (Лєнін), що французькі робітники зроблять революцію якнебудь жартом. А стається це тому, що французькі робітники є в посіданню славних традицій і великого темпераменту, що вони одідичили від париської комуні“.

„Блищими від всіх інших є для нас полії в Німеччині, яка ще недавно цілковито опановувала наші уми і всі ми вичікували скорой розв'язки. Вистарчить вказати на це, що згідно з даними берлінської організації там 80% членів комуністичної партії остало без кусника хліба“.

„В Болгарії ми маємо стару партію, яка має за собою 25 літ праці. Це — знаменито розагитовані робітники з большевицькими настроями. В Болгарії вся країна опанова-

на помилкових історичних даних. Ну, шож дивус панів? Коли підстав є помилкова, то і висліди є хибні, то ясно як божий день. Третє, адвокатська рада в Луцьку складається в цілості зі згадів, з немісцевих людей, необанайональних з місцевими відносинами і не має в своїй складі представників православного населення і твердження, що ті ухвали підписали українські і російські адвокати, — минається з правдою.

(Довіренець буде...)

на жадобою пімсти, жадобою реванжу до нинішнього уряду. Болгарські робітники і селяне йдуть під знаком комунізму. На ділі в Болгарії господарює тепер „воєнщина“ і завдяки тому наша партія примушена була перейти тепер в підполля. Ясно, що обов'язком кожного чесного комуніста прийти в такий момент з допомогою болгарським товаришам“.

„Те саме відноситься і до інших б'лґенських партій, як наприклад в Югославії, де партія дозго була легальною, мала 65 послів у парламенті; партія ця опинилася тепер під ярмом білого террору і примушена була через те аліквідуватися та почати нову нєслґальну боротьбу“.

„Та в організації, яка ставить собі завданням допомогу не лише для європейських робітників, але й для робітників цілого світа стоять неполадженіми великі завдання партії в Японії та Америці“.

„В Америці для комуністичної партії не почата країна праці. Щойно тепер вдалося видати комуністичну газету в англійській мові. В німецькій вже є багато, а в англійській мові це перша. Газета поставлена так, як ми ставили „Правду“ 12 до 13 літ тому назад т. є за гроші робітників, зібраних по фабриках і заводах. Поява газети на англійській мові має велике значіння. Мас вона таке саме історичне значіння, як мала в нас „Правда“, коли видавалася за робітничі гроші“.

По широкому світі.

Чехословаччина і Совіти.

„Prager Presse“ подає чехословацький уряд прагне до налязнення політичних і економічних зв'язків із совітськими республіками і що всі перепони до визнання совітської влади вже усунено.

„Prager Tagblatt“ оголосив анкету в справі визнання совітів. З анкети виявляється, що майже всі політики окрім Крамаржа є за визнанням совітів. В Празі перебуває Керенський, який відповідно приготував антисовітські настрої.

До Праги прибуло кількох представників російських соціал-революціонерів. З цього приводу совітська преса сильно атакує Чехословаччину за піддержку антисовітських груп. Опінія населення Чехословаччини перехилється на бік визнання совітської влади.

В Альбанії.

Німецька преса подає, що головним кандидатом на альбанський престол є князь Аост, а не румунський князь Микола, як це було подано ранше.

По убивоті Воровського.

В Женеві викрито комуністичний заговор, авернений проти убивника Воровського Конраді. Замах на Конраді мав виконати агент большевицької чрезивычайки Лішинський. Приготовано також замах на Полуніна, товариша Конраді.

Словацька конференція.

„Словак“ повідомляє, що словацькі емігранти під проводом Дворака приготувають велику словацьку конференцію, яка малаб відбутись у Відні або Парижі. В конференції візьме участь і ксьондз Глінка.

Плани Менделєєва.

„Делі Нюз“ подає конкретні точки програми міжнародної конференції, яку хоче скликати Менделєєв:

1. Конференція затвердить виконання тих засобів уздорювання, які виробляють обі комісії експертів
2. Німеччина одержить мораторію на два і пів року.
3. По ухвалі речення мораторії буде скликана нова міжнародна конференція, яка установить розміри щорічних силат, якими Німеччина буде покривати репараційні зобов'язання.
4. Англія має Німеччині 20-літню мораторію для слєти ч довіт.

— Накладом „Народного Базару“ — в Перемишлі вийшла в друку книжка

Крім того з попереднього власного накладу має Базар в Перемишлі такі видання: ОРЕСТ АВДИКОВИЧ: Ой у рідному краю та на далекому полі, 0'30; Д-р АЛЬФРЕД БЕН: Тарас Шевченко — літературна студія — переклад Д-ра Івана Мандюка, 1'30; Д-р АЛЬФРЕД СІЗЕН: Печеніцькою Еледа Котляцького — переклад Павла Павличка, 0'25; Солюсвін: Випуск І. С. Людкевич: 1. Під утчу... 2. Тайна І. С. Людкевич: В неволі тяжко, 0'30; Б. Вахняки: Скотч і соловейко, 0'30; С. Людкевич: Вединовостна пісня, 0'30; УЛЯНА КРАВЕНКО: Поаліски — поезії для дітей, 0'25; В дорогу, 0'25; С. Татул: Зшити каліграфію з альбому 1418

Українські моногами до перемишля і окриванні С. ТАТУХА,

в котрій містяться 425 різних полочок, (опрац. 3'20, брошур. 2'30 і поод. картки 0'10).

Бачую сапчів його відчит, на якому були присутні окрім Нішів також студенти чужинці, яких тут є дуже великий процент. Були й такі, які ще й досіль думали, що українська мова не діалект московської або польської мови.

Порівняв проф. Штайнман Українців з Польками та Москалями. „Москалі — сказав він — це мовля, яка відчить своє істинування, Українці ж знова здобувають собі право істинування на карті Європи“.

Дискусія над відчитом і ширі розмови затяглись до пізньої ночі. Шойно в 2 год. ночі проф. Штайнман і його син сердечно попрощались з нашими студентами.

Свято Самостійности Української Держави.

22 січня в. р. відсвяткувала Спілка Студентів України свято Самостійности Української Держави, та Свято Злуки Західних Земель з Великою Україною. На святі були присутніми представники німецького, магоматанського, грузинського та болгарського студентства.

Свято відзначив своєю промовою проф. В. Ленкий. Після його промови вголосили ряд привітань представники присутнього студентства. Найкраще та найбільше заворушуюче привітання вголосив представник грузинських студентів. Різночасно склади привітання від Видавництва „Українське Слово“ полк. Зеленіський, від Української Громади — д-р З. Кузеля, та від Старшинського Союзу — полк. Новоградський.

Даліше відбувся реферат В. Кучабського. В своїй рефераті змалював провідні ідеї української державности в останніх роках. По сім рефераті віддекларувала студ. Авдикомичівна вірш „Лаванійть борить“ з поезії Б. Ленкого „Моктури“.

Свято закінчив своєю промовою представник Спілки вист. Домашнякний.

Випадок проф. Рорбаха на тему „Україна“, як провідник індогерманських племен.

Німецько-український Союз влаштував 25 січня в. р. вечір, на якому дав виклад проф. Рорбах. На ніч поїзду й наше студентство. Д-р Маркузе привітав з рамени німецьких студентів наше студентство, вітаючи широким привітанням, вітаючи широким привітанням. Ми почували себе так само прихильно до нього як і Ви. Вороги над нами істяться. Ми мусимо боронитися. Нехай та приймає принесє золото обом народам“.

Після його привітання дав відчит проф. Рорбах. Він багато подорожував по Україні. Він говорить: „Деякі шукають осідку індогерманських племен в Азії, що дуже розширюється з дійствістю. Осідку наших індогерманських племен треба шукати в підгір'ї Карпат, області Дону, над берегами Чорного моря та в підгір'ї Кавказу“. Свою гіпотезу основивав він на розвою німецької мови та моралі. При німці сказав: „Один український народ остався на своїй первісній землі — карді, який є нашим прародичем“.

Після викладу проф. Рорбаха відсвяткували кілька українських пісень, співачка п. Любарська. Це один з вечорів, який відбувся на величній нараді до українського. На тому вечорі між іншими був присутній проф. американського університету д-р Штангенберг. В найбільшій часті дасть відчит з того самого об'єкту проф. унїв. Флейшер.

Причину того, що не всі по постійно складають обов'язковий і проц. податок на „Рідну Школу“, добачув дехто в недостатчій евакуитиві. Це не вірно. Для час національна карність і громадянський обов'язок повинні бути більшим авторитетом, ніж чужа принука.

Дещо про календарі.

У цім році величезний врожай на українські календарі: їх вийшло у світ поперх 12-ти. Це й на нормальні часи навряд чи не було ббагато. Боятось, що значна частина накладів не розійдеться в цілості.

Але справа не тільки в кількості. Справа і в якості. Власне на якості наших календарів я й хотів би тут спинитися. Хто хоче видати доброго календаря, той мусить розпочати працю над ним ще за кілька місяців. Отже гадаю, мої думки й поради з цієї справи не будуть передчасними.

Перш за все ширю прошу вибачення у всіх хвальних видавництвах

та календарних складачів: за чотири роки свого перебування на еміграції я не бачив ні одного доброго українського календаря. Я бачив гарні, а часами просто такі чудові літературні альманахи — цікаві, змістовні, поважно проредігованні — але того, чим „довинен бути календар, я не бачив.

Справді, чим мусить бути сучасний календар?

На мій погляд, він мусить бути перш за все практичною енциклопедією щоденного життя. Літературна частина — це оздоба і принада; головнеж — це підручна книжка, в якій я міг би знайти коли не все, що мені потрібно знати, то принаймні вказівки, де я можу те потрібне відшукати.

Цими днями мені треба було відправити кілька пакунків з книжками за кордон. Я шукав у кількох наших календарях, як це робиться, і жадних вказівок не знайшов. Отже обгорнув пакунки добрим картоном, перев'язав міцно шнурком і повіз у ближчу до мене поштовою філією. Але пакунків там від мене не прийняли, а казали везти на Центральну площу. Повіз, але й там пакунків так само не прийняли, бо вони мусять бути зашиті у полотню. Повіз я пакунки з поворотом до дому, потративши даремне і дорогий час і гроші.

Теж саме і з залізницями. Ні в одному календарі я не знайшов залізничної мапи, не знайшов списків залізничних стайцій та їх віддалення від головніших міст, не знайшов і правил залізничної тарифи.

Приїхали до мене люде з окрив, що мали справи до різних централних установ, і знов же я не міг подати їм адреси ні одної з тих установ, хоч переглянув усі календарі, які в мене є, а є їх у мене аж п'ять.

Не одну шпальту я міг би записати, зазначаючи те, чого нема в наших календарях та що конче повинно в них бути...

З присминістю пригадую декілька календарів, що видавалися в Росії у передвоєнні часи, як от Гатцука, Суворина, Ситіна, Яблонського. Цим книжкам просто таки щини не було. В ваших руках була справжня енциклопедія щоденного життя; на вашім столі був мудрий широко поінформований порадинок з масою статистичного матеріалу по різних галузях знання, з незвичайно багатьми практичними відомостями і вказівками, з каталогами відповідних книжок, з безліччю потрібних адрес і обов'язково з залізничною мапою. Кожного року весь цей матеріал уважно переглядався та доповнювався, а літературна частина, яка складала меншу половину книжки, додавалася цілком нова.

Наклади таких календарів досі гали величезних цифр і тіраж їх мійню тримався. Відомий український учений Гатух давним давно помер, а складені ім „крестовий“ і „крестиний“ календарі, придбавши постійний контингент читачів, не втрачували своєї популярности і широко розходилися до останньої великої революції 1917 р.

Тепер на Великій Україні не може бути й мови про складання доброго календаря. Він може вийти лише у Львові.

І колиб такий календар дійсно вийшов, то жадна конкуренція не будаб йому страшна. Напевжди він став би настольною книжкою і невідминим супутником українського громадянина.

Ол С.—куб.

По Більній ВИПРОДАЖ поодиноких КАПЕЛЮХІВ уладжує ПЕРША КРАБВА ФАБРИКА КАПЕЛЮХІВ Рудольфа НАЙВЕЛЬТА. Склада: площа Марійська 6, вул. Казимирівська 25 і Городецька 72. Цин капілюхів фільцових 25-20 і 17-50 мільонів, вовняних 15-12 і 1420 10 мільонів. 1-1

ОПОВІСТКИ. За оголошення Редакції не відповідає.

Виходим Тов-во „Українських Нічон“ в Станіславові відбувається в гомедію, дня 25 лютого 1924 в селі „Мокотуха“ Академія в 49-літню річницю оснування Товариства. Програма: 1) Вступне слово, п. О. Рибачкова, 2) Вступне слово, п. О. Рибачкова, 3) Д. Українка, Мрії — лекція п. О. Машкова, 4) а) Ерміс, Рапсодія і б) Сигтава. „На березі волі“, фот. сольо п. О. Лагодницька, 5) „В сороквітню річницю“, реферат п. А. Кривенської, 6) а) Олександрівський: „Ні не спійай...“ б) Олександрівський: „День і ніч, солюсвін п. А. Пинківна, 7) Уляна Кравченко: На новий шлях — декля. п. О. Рудичева, 8) Привітні від Товариства і Громади, 9) Коштів. Сонце вчехало, 08 давно давно, жіночий хор „Бояне“. Початок о 8 год. веч. Карти вступу продаватиме Українська Книгарня і театральна каса. Дохід призначений на відновлення діючої бунси. Привітні і жертви приймає голова Товариства п. радн. Корповська Стефанія, вул. Казимирівська 17. 1429 1-1

Щорічні сходення членів „Союзу Українців“ відбуваються 26 лютого с. р. (середі) о год. 6-й вечором в доміній товариства (Народний Дім, Рутоського 22). На поєзду дня: дискусійний реферат проф. Шаха на тему: „Роля жінок в сучасній освітній роботі“. З огляду на вагу теми проситься усіх членів прийти на сходення і взяти в дискусії як найважлишу участь. Гостям разі.

Заходом Тов-ва Українська Захоронна відбувається в суботу дня 23 с. м. вечорній з танцями для старших в залі селі Лисенка. Початок о год. 8 вечором. 1428 1-2

Дрібні оголошення.

ІДУЧИ дня 12. П. в. р. о год. 10 рече ні Стри до Долни лішня з на ламі поїзду портфель з голякою около 35 мільонів і документа. Прошу отсею дозоголю старшого Добродіа, який сидіє напортом мене і який цей портфель певно знайшов бз остав лише сам у шм поєзді, шоби гроші собі задержав, а портфель з документами, які впрочім не мають жадної вартости для нього, був ласкав відіслати на нижче подану адресу: П. Особа, втрач. школа в Людзяніні п. Вендіж. 1423 1-1

СТУД унїв. прастійний, моводій, Галичанин, об'язкомочний з Італією й Францією та іхніми мовами, любовник дитячатицьких студій, поважний, енергійний, оженившись з богатою, гарною панною, а шин продовження студій в одиному з неведених країв після взаємного упозобачення, де може вести й акцію торговельную. Фотографія п'яздає. Аноніман не відповідается. Стрий — poste restante — оказателеви асїтимації ч. 8763, Rohatyn 24. I. 1923. 1427 1-1

ПОШУКУЮ інструктора (ки) до хлопця з приготольноюю класою: о. М. Ганкевич, Вільче золоте п. в місяц. 1417 2-2

Металеві ліжка, дитячі ліжка, емалювані і нікельовані проточні виллади, універсальні ванночки „ФАБРОЛЬ“ Поша Галицька Фабрика металевих ліжок англійської системи ПЬШІВ, вул. Ягайлонська 24. ТЕЛЕФОН 1088. 1384 3-4. приймається також воїлліні напруви і відновлюванні.

КІНОТЕАТРИ КОПЕРНИК і МАРУСЕНЬКА. Наві і в слідуєчі дні претарній фільм п. а. „ПІМСТА ЛИЛИКА“ мельодрама на 6 дій. В головних ролах три аси екрану Eva May, Lya de Patti каліграфі зорі екрану і Harry Liedtke любимої жінки.

ФУТРО вовн. попеліні із великого шубину, лешіво до продажі в кушторській роботі П. Карока, Куркива 11 а. 1413 3-4

Ширіть наш часопис! ОГОЛОШЕННЯ. 1306 6-10 ДЕНТИСТ ЯКІВ НАСС б. спіроб. дент. заведення проф. львівського унїв. д-р Болосевича, приймає з заведенням -- вул. СИНСТУСЬКА Ч. 17. -- Штучні зуби в клещу, золоті після американського систему. Пациєнтів з провісній помагаються в найкоротшому часі.

Звичайні загальні збори вонп. Український Народний Дім „СОСІСЕСВІНІА“ в Кошицьких відбуваються дня 1. марта в. р. о год. 11, перед поутком в селі Театральній із слідуєчим порядком денним: 1) Відкриття Зборів і вибір президія, 2) Звіт з діяльности Дирекції за 1923 р. і ухвалення абсолюторія, 3) Затвердження річного біллету, 4) Ротділ заску, 5) Доповнення члена Дирекції, 6) Внески членів. Кошицькі 15 лютого 1924 а. 1425 ДИРЕКЦІЯ. 1-1

Звичайні загальні збори неопаративні господ.-співочої спілки „ЛЮНА“ кооператива з об'єсм. поручено в Станіславові відбуваються в суботу, дня 1. марта 1924 р. о год. 4 попод в класрім льокалі з таким денним порядком: 1) Відкриття Зборів, 2) Відчитання протоколу з попередніх Загальних Зборів, 3) Звіт з діяльности Надзірної Ради і Управління за адм. рік 1923, 4) Звіт Контрольній Комісії, 5) Затвердження річного біллету та ухвалення абсолюторія, 6) Ровідання чистого ліску, 7) Затвердження вибору одного члена Управління та еспетувальній вибір членів Ради Надзірної, 8) Внесення та валити. 1426 1-1 НАДЗІРНА РАДА.

Приймається нападні веридиго на сільсько-господарській місцині „СІЛЬСЬКИЙ СВІТ“ Перший чвертьокін з мільонів Ачерна річно 2 доллар. Чехія 50 корок. Число 1 і 2 вийде в лютні. Адреса: Перемишль, Велена 5. 1412 2-2